

JÓGVAN CHRISTIANSEN · 3. PARTUR

FRÁ TJALDRINUM
TIL MYKINESAR

JÓGVAN KOM AT HAVA EINA **FJØLBROYTTA** VIRKISLEIÐ BÆÐI Á **SJÓGVI** OG **LANDI**. HANN VAR VIÐ TROLARUM, **HVALASKIPI** OG TJALDRINUM. BLEIV SO **VITAPASSARI** Í MYKINESI

Seinasti partur endaði við, at Jógvan sum smiðjumaður var við at taka ímóti Fuglberg tann kenda túrin í 1946, tá ið hann fór runt í sjónum, og hann heldur áfram:

Eftir at eg var útlærdur á smiðjuni hjá Samson í Klaksvík, fór eg á maskinmeistaraskúla, har eg fekk prógv í 1947. Hesin skúli vardi í 13 mánaðir. Hann var ein partur av navigati-ónsskúlanum, har Jens Pauli í Dali var stjóri. Vit vóru níggju næmingar, og allir kláraðu tað, men tað var neyðugt at dríva á. Próvdómarar vóru Vilhelm Nielsen úr Havn og Johan í Grótinum úr Klaksvík.

Við trolarum

Hesa tíðina var nógv brúk fyri maskinmonnum í Føroyum. Beint eftir kríggið keyptu føroyingar ein hóp av trolarum úr Bretlandi. Teir vóru sum so framkomnir tekniliga, men teir vóru gamlir og ikki altíð so væl í standi. Tað var tískil ein avbjóðing at koma við hesum trolarum.

Eg var fyrst við Vesturvarða úr Sørvági. Skipari á honum var Hans Petur Højgaard av Toftur. Hann var vanligi kallaður Hans Petur Sjey, tí til skiparapróvtøkuna fekk hann bara sjeýt, sum var tann hægsti karakterurin. Annars var Hans Petur mest kendur sum línumaður.

Aftaná fór eg við Tróndi í Gøtu, ið sum navnið sigur, hoyrði heima í Gøtu. Hetta var eisini ein av hesum gomlu trolarunum. Skipari var Richard Jacobsen úr Klaksvík.

Har kom eg at sigla nógv saman við gøtumonnum. Teir dæmdu mær væl. Stýrimaðurin var Reinhold Thomsen úr Norðragøtu. Hann minnst eg eisini sum ein sera fittan mann. Hann gjørdist eisini skipari seinni á Tróndi. Seinni átti og førði hann sluppina Fimm Systkin. Reinhold var eisini fleiri tíðarskeið varamaður á tingi fyri Sambandsflokkinn.

Maskinan var kolfýrd. Her vóru umstøður, sum vit illa kunnu hugsa okkum í dag. Tá ið skipini fóru avstað, var lastin nærum full av koli. Tað var bara ein krubba tóm, sum fiskur kundi koyrast í, tá ið túrurin byrjaði. Ein gongd var aftur í maskinrúmið. So var tað uppgávan hjá manningini at koyra kol- ið í eini trillubøru aftur í maskinrúmið, har

Hetta er tær triggjar familjurnar, sum búðu í Mykineshólmi. V.f. Elias Lið, Malan, Fia Lið, Jógvan við Kristínu í fanginum, Meiken í fanginum hjá Ábraham Joensen og Herdis, kona Abraham situr undir dóttirini Sigrun. Poula hevur verið ófør at taka myndir í Mykinesi. Hesar kunnu okkara lesarar fáa gleði av, eisini í komandi parti.

kyndararnir høvdu til uppgávu at lempa kolið í fýrin. Eitt arbeiði var eisini at fáa øskuna fyri borð.

Kol var ikki bara kol. Tað kundi vera ógvuliga ymist. Vit kundu fáa polskt kol, sum var brúnt á liti, og sum brendi illa. Í Noregi kundu vit fáa Svalbaldskol, sum brendi væl. Men tað var so smátt, so tað var ódrúgt. Men tað besta kolið var tað enska. Trolararnir tóku eisini kol í Bretlandi, tá ið høvi var til tess.

Hinvegin var tað eitt sera stórt framstig, tá ið kolið varð avloyst av oljuni.

Vit royndu eystanfyrir á saltfiskaveiðu. Tað var nógvur fiskur at fáa. Men hann var so smáur, at ein stórus partur varð koyrdur út aftur, so havið fleyt í smáfiski frá teimum mongu trolarunum. Tað kann ikki hava verið skynsom stovnsrøkt.

Á stórhvalaveiðu

Aftaná kríggið vóru eisini aðrir vinnumøguleikar. Ein av teimum var stórhvalaveiðan, sum annars hevði verið í Føroyum síðan alda-skiftið. Ein av teimum stóru fyrirkunum var p/f Sperm, sum hevði hvalastøðina við Áir.

Eg fór so við Sirra sum 2. meistari. Sirra var roknaður fyri at vera ein av teimum góðu hvalabátunum. Skipari, tá eg var við, var Hans Petur Thomassen á Langasandi.

Har var eg tvey ár, og tað gekk væl. Vit fingu 50 hvalir fyrra árið og 60 tað seinna. Men tað gekk skjótt niður á bakka, og tað vardi ikki leingi til henda vinnan fór á húsa-gang.

Tað var eisini ein serlig avbjóðing at vera maskinmaður við Sirra. Tað vísti seg, at hvalur var sera viðkvæmur fyri óljóði. Sirra hevði verið í bretsku marinuni undir krígunum, har hann hevði verið bumbaður. Tað var okkurt hent við fundamentinum, og maskinmeistararnir høvdu tað øgiliga trupult við at halda leiðini í ordan. Vóru leiðini ikki í ordan larmaði aksilin illa. Tá máttu vit javnan taka leiðini av, skava og fílað tey, so larmurin gjørdist minni. Róðurstamman var eisini slitin, hetta gav eisini nógv stríð hjá maskimonnum. Mangan mátti arbeiðast um náttina millum túrar.

Manningin á einum slíkum hvalabáti var um 10 mans. Av hesum vóru fyra í mask-

inrúminum, tveir meistarar og tveir kyndarar. Maskinurnar vóru tá oljufýrðar mótsatt teimum flestu av trolarunum.

Lønin var ein fóst samsýning umframt eina upphædd fyri hvønn hvalin. Hetta kundi geva nokk so fitt av sær. Fyrra árið gav um kr. 12.000, og hetta var gott tá í tíðini. Seinna árið skuldi givið tað sama. Men tá var tað, at fyrirkonan fór á húsa-gang, og eg misti helvtina.

Tað var ein, sum einki misti. Tá ið tað fór at sansa at, fór hann inn á skrivstovuna og segði, at hann fór ikki út aftur fyrr enn hann hevði fingið allan sín ágóða. Hetta eydnaðist.

Við nýggja Tjaldrinum

Eg var við tí nýggja Tjaldrinum, sum varð bygt í 1953. Hetta skip avloysti tað Tjaldrið, sum Skipafelagið hevði keypt í 1947. Eg fór niður seinasta túrin við gamla Tjaldrinum, og eg fór umborð á tað nýggja.

Hetta nýggja Tjaldrið var eftir tatiðina eitt framúr skip. Tað varð bygt á Aalborg Værft sum nýbygningur nr. 110. Tað var 88,6 metur langt og var 2.661 tons til støddar. Longdin var umleið helvtin av Norrønu, so tað sigur nakað um støddina.

Tað vóru koyggjur til 300 fólk, men við deksferðafólki kundi tey vera 400. Umframt hetta var manningin um 50.

Størsta framstigið var, at siglingartíðin millum Havn og Keypmannahavn varð stytta úr trý samdøgur í 2 samdøgur.

Nýbygda Tjaldrið kom úr Ålborg til Keypmannahavnar 21. januar 1953. Her vóru móttøkur, og allir føroyingar, búsettir í Keypmannahavn, vórðu bodnir umborð at síggja hetta stásiliga far.

Tann 29. januar legði Tjaldrið úr Keypmannahavn á síni fyrstu ferð til Føroya við um 100 ferðafólki umborð.

Men hetta gjørdist ein sera buldrasligur túrur. Tá ið komið var upp móti Hetlandi brast hann á við einum rættiligum illveðri, og vindmegin var upp til 11, sum svarar til um 30 metur um sekundið. Okkurt brotnaði umborð, men kortini ikki nakað álvarsligt. Tað vísti seg, at skipið var óvanligt sjógott. Reiðarin var sjálvur við, og honum dæmdu sjálvandi einki, at skipið varð seinkað. Tí varð kanska lagt meira fyri enn ráðiligt var.

Í Føroyum var stórus spenningur um hetta